

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 29. junija 2023 *

„Predhodno odločanje – Kmetijstvo in ribištvo – Skupna ureditev trgov – Uredba (EU) št. 1308/2013 – Člen 164(1) in (4) – Tržni standardi – Razširitev medpanožnega sporazuma – Sporazum, ki določa strožja pravila od pravil Unije“

V združenih zadevah od C-501/22 do C-504/22,

katerih predmet so štirje predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložil Conseil d'État (državni svet, Francija) z odločbami z dne 22. julija 2022, ki so na Sodišče prispele istega dne, v postopku

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

proti

Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, D. Gratsias (poročevalec), M. Ilešič, I. Jarukaitis in Z. Csehi, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Emiliou,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Association interprofessionnelle des fruits in légumes frais (Interfel) A. Bouviala, P. Morrier, S. Pelet-Serra in A. Soualem, avocats,
- za francosko vlado G. Bain in J.-L. Carré, agenta,
- za grško vlado E. Leftheriotou, M. Tassopoulou in A.-E. Vasilopoulou, agentke,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,

* Jezik postopka: francoščina.

– za Evropsko komisijo M. Konstantinidis in F. Le Bot, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 164(1) in (4) Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL 2013, L 347, str. 671).
- 2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru štirih sporov med Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (medpanožno združenje za sveže sadje in zelenjavo, Interfel) in ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaires (minister za kmetijstvo in prehransko suverenost, Francija, v nadaljevanju: minister), ker je zadnjenavedeni zavrnil štiri zahteve združenja Interfel za razširitev štirih medpanožnih sporazumov, ki jih je sklenilo združenje Interfel, na gospodarske subjekte, ki niso člani tega združenja.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 1234/2007

- 3 Člen 125a(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT) (UL 2007, L 299, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 361/2008 z dne 14. aprila 2008 (UL 2008, L 121, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1234/2007), je določal:

„Poslovník organizacije proizvajalcev od svojih članov proizvajalcev zahteva predvsem, da:

- a) upoštevajo sprejeta pravila organizacije proizvajalcev, ki se nanašajo na poročanje o proizvodnji, na proizvodnjo, trženje in varstvo okolja;

[...]

4 Člen 125f(1) te uredbe je določal:

„Kadar se organizacija proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave, ki deluje na določenem gospodarskem območju, šteje za reprezentativno glede proizvodnje in proizvajalcev določenega proizvoda na tem območju, lahko zadevna država članica na zahtevo organizacije proizvajalcev določi naslednja pravila kot obvezujoča za proizvajalce s sedežem na tem gospodarskem območju, ki ne pripadajo organizaciji proizvajalcev:

a) pravila iz člena 125a(1)(a);

[...]

Prvi pododstavek se uporablja, če so ta pravila:

[...]

b) vključena v širši [izčrpn] seznam iz Priloge XVIa;

[...]“

5 Člen 125l navedene uredbe je določal:

„1. Če medpanožna organizacija, ki deluje v neki regiji ali regijah države članice, velja za reprezentativno za proizvodnjo ali trgovino ali predelavo nekega proizvoda, lahko ta država članica na zahtevo te medpanožne organizacije določi, da so nekateri sporazumi, sklepi ali usklajena ravnanja, sprejeti znotraj te organizacije, za določen čas obvezujoči tudi za druge izvajalce v tej regiji ali regijah, bodisi posameznike ali skupine, ki ne pripadajo tej organizaciji.

[...]

3. Pravila, za katera se lahko zahteva razširitev na druge subjekte:

[...]

a) se nanašajo na enega od naslednjih ciljev:

[...]

iv) pravila za trženje;

[...]

4. Pravila iz točk (a)[...] iv) [...] odstavka 3 so enaka kot pravila iz Priloge XVIa. [...]“

6 Priloga XVIa k isti uredbi, naslovljena „Izčrpen seznam pravil, ki se lahko v skladu s členom 125f in členom 125l razširjajo na proizvajalce nečlane“, je vsebovala točko 3, v kateri je bilo navedeno:

„3. Pravila trženja

a) določeni datumi začetka spravila pridelkov, časovni raspored trženja;

- b) minimalne zahteve glede kakovosti in velikosti;
- c) priprava, predstavitev, pakiranje in označevanje v prvi fazi trženja;
- d) označevanje porekla proizvoda.“

Uredba št. 1308/2013

- 7 V skladu s členom 230(1) Uredbe št. 1308/2013 je bila s to uredbo z učinkom od 1. januarja 2014 razveljavljena Uredba št. 1234/2007.
- 8 V uvodnih izjavah 132 in 134 Uredbe št. 1308/2013 je navedeno:
- „(132) Medsektorske organizacije imajo lahko pomembno vlogo pri omogočanju dialoga med udeleženci v dobavni verigi ter pri spodbujanju najboljših praks in preglednosti trga.
- [...]
- (134) Obstoječe določbe v različnih sektorjih, ki krepijo vpliv organizacij proizvajalcev, njihovih združenj in medpanožnih organizacij, tako da državam članicam pod določenimi pogoji omogočajo razširitev nekaterih pravil takšnih organizacij na izvajalce nečlane, so se izkazale za učinkovite ter bi jih bilo treba uskladiti, racionalizirati in razširiti na vse sektorje.“
- 9 Del II te uredbe, naslovljen „Notranji trg“, vsebuje naslov II, „Pravila v zvezi s trženjem in organizacijami proizvajalcev“. Poglavje I tega naslova, naslovljeno „Pravila v zvezi s trženjem“, vsebuje oddelek 1, naslovljen „Tržni standardi“, ki vsebuje pododdelek 2, naslovljen „Tržni standardi po sektorjih ali proizvodih“, ki med drugim vsebuje člene od 74 do 76 navedene uredbe.
- 10 Člen 74 te uredbe, naslovljen „Splošno načelo“, določa:
- „Proizvodi, za katere so bili določeni tržni standardi po sektorjih ali proizvodih v skladu s tem pododdelkom, se v [Evropski] uniji lahko tržijo le, če so v skladu s temi standardi.“
- 11 Člen 75 Uredbe št. 1308/2013, naslovljen „Določitev in vsebina“, določa:
- „1. Tržni standardi se lahko uporabljajo za enega ali več navedenih sektorjev in proizvodov:
- [...]
- b) sadje in zelenjavo;
  - c) proizvodi iz predelane sadya in zelenjave;
- [...]
3. [...] lahko tržni standardi iz odstavka 1 zajemajo eno ali več naslednjega [...]:
- [...]

b) merila za razvrščanje, kot je razvrščanje v razrede, po masi, velikosti, starosti in v kategorije;
[...]"

12 Člen 76 te uredbe, naslovljen „Dodatne zahteve za trženje proizvodov v sektorju sadja in zelenjave“, določa:

„1. Proizvodi iz sektorja sadja in zelenjave, ki se potrošniku prodajajo sveži, se lahko tržijo le, če so neoporečne in zadovoljive tržne kakovosti ter je navedena država porekla in če upoštevajo morebitne veljavne tržne standarde iz člena 75.

2. Tržni standardi iz odstavka 1 in vsi tržni standardi, ki veljajo za sektor sadja in zelenjave ter so določeni v skladu s tem pododdelkom, se uporabljajo na vseh stopnjah trženja, tudi med uvozom in izvozom, in lahko zajemajo kakovost, razvrščanje v razrede, maso, velikost, pakiranje, embalažo, skladiščenje, prevoz, predstavitev in trženje.

3. Imetnik proizvodov iz sektorja sadja in zelenjave, za katerega veljajo tržni standardi, takih proizvodov znotraj Unije ne razstavlja, jih ponuja v prodajo, dobavlja ali z njimi trguje na noben drug način kakor v skladu s temi standardi in je odgovoren za zagotavljanje take skladnosti.

4. Da se zagotovi pravilna uporaba zahtev iz odstavka 1 tega člena in da se upoštevajo nekatere posebne razmere, se na [Evropsko] komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 227 o posebnem odstopanju od tega člena, ki je potrebno za njegovo pravilno uporabo.“

13 Naslov II dela II Uredbe št. 1308/2013 vsebuje poglavje III, naslovljeno „Organizacije proizvajalcev in združenja ter medpanožne organizacije“. To poglavje III vsebuje oddelek 3, naslovljen „Razširitev pravil in obveznih prispevkov“, v katerega spada člen 164 te uredbe, naslovljen „Razširitev pravil“, ki določa:

„1. Kadar se priznana organizacija proizvajalcev, priznано združenje organizacij proizvajalcev ali priznana medpanožna organizacija, ki deluje na določenem gospodarskem območju ali določenih območjih države članice, šteje za reprezentativno glede proizvodnje ali predelave določenega proizvoda ali trgovanja z njim, lahko zadevna država članica na zahtevo te organizacije določi, da so nekateri sporazumi, sklepi ali usklajena ravnanja, sprejeti v okviru te organizacije, za omejeno obdobje zavezujoči za druge izvajalce, ki delujejo na zadevnem gospodarskem območju ali zadevnih gospodarskih območjih, ne glede na to, ali so izvajalci posamezniki ali skupine, in ki niso vključeni v navedeno organizacijo oziroma združenje.

[...]

4. Pravila, za katera se lahko zahteva razširitev na druge izvajalce v skladu z odstavkom 1, so povezana z enim od naslednjih namenov:

a) poročanje o proizvodnji in razmerah na trgu;

b) strožja pravila glede proizvodnje od veljavnih nacionalnih pravil ali pravil Unije;

c) priprava standardnih pogodb, usklajenih s pravili Unije;

- d) trženj;
- e) varstvo okolja;
- f) ukrepi za promocijo in izkoriščanje potenciala proizvodov;
- g) ukrepi za zaščito ekološkega kmetovanja ter geografskega porekla, oznak kakovosti in geografskih označb;
- h) raziskave, s katerimi se proizvodom doda vrednost, zlasti z novimi možnostmi uporabe, ki ne ogrožajo javnega zdravja;
- i) študije za izboljšanje kakovosti proizvodov;
- j) raziskave, zlasti na področju razvoja pridelovalnih metod, ki omogočajo manjšo rabo fitofarmaceutskih sredstev in sredstev za zaščito zdravja živali ter zagotavljajo ohranjanje tal in ohranjanje ali izboljšanje stanja okolja;
- k) opredelitev najnižje zahtevane kakovosti ter minimalnih standardov za pakiranje in predstavitev;
- l) uporaba certificiranega semena in spremljanje kakovosti proizvodov;
- m) zdravje živali ali rastlin ali varnosti hrane;
- n) ravnanje s stranskimi proizvodi.

Ta pravila ne škodujejo drugim izvajalcem v zadevni državi članici ali Uniji in ne smejo imeti nobenega od učinkov iz člena 210(4) ali biti drugače neskladna z veljavnim pravom Unije ali veljavnimi nacionalnimi pravili.

[...]

- 14 Člen 210 iste uredbe, naslovljen „Sporazumi in usklajena ravnanja priznanih medpanožnih organizacij“, v odstavku 4 določa:

„Sporazumi, odločitve in usklajena ravnanja se v vsakem primeru razglasijo za nezdružljive s pravili Unije, če:

- a) bi lahko povzročili kakršno koli delitev trgov znotraj Unije;
- b) bi lahko vplivali na pravilno delovanje ureditve trga;
- c) bi lahko povzročili izkrivljanje konkurence, ki ni nujno potrebno za doseg ciljev [skupne kmetijske politike], za katere si prizadeva medpanožna organizacija s svojim delovanjem;
- d) pomenijo določanje cen ali določanje kvot;
- e) bi lahko povzročili diskriminacijo ali izključili konkurenco za znaten delež zadevnih proizvodov.“

- 15 Člen 230(2) Uredbe št. 1308/2013 določa, da se sklicevanja na Uredbo št. 1234/2007 štejejo kot sklicevanja med drugim na Uredbo št. 1308/2013 ter se razlagajo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge XIV k zadnjenavedeni uredbi. Iz te korelacijske tabele je razvidno, da člen 113(1) Uredbe št. 1234/2007 ustreza členu 75(1), od (a) do (e), in (2) Uredbe št. 1308/2013 ter da člen 113a, od (1) do (3), Uredbe št. 1234/2007 ustreza členu 76 Uredbe št. 1308/2013. V skladu z isto tabelo člena 125f in 125l Uredbe št. 1234/2007 ustrezata členu 164 Uredbe št. 1308/2013.

Izvedbena uredba št. 543/2011

- 16 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave (UL 2011, L 157, str. 1), kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/428 z dne 12. julija 2018 (UL 2019, L 75, str. 1) (v nadaljevanju: Izvedbena uredba št. 543/2011), v členu 3(1) in (2) določa:

„1. Zahteve člena 113a(1) [Uredbe št. 1234/2007] so splošni tržni standard. Podrobnosti splošnega tržnega standarda so določene v delu A Priloge I k tej uredbi.

Sadje in zelenjava, za katera ne velja poseben tržni standard, morata biti v skladu s splošnim tržnim standardom. Vendar če imetnik lahko dokaže, da so proizvodi skladni z vsemi veljavnimi standardi, ki jih je sprejela Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UN/ECE), za proizvode velja, da so v skladu s splošnim tržnim standardom.

2. Posebni tržni standardi iz člena 113(1)(b) [Uredbe št. 1234/2007] so določeni v delu B Priloge I k tej uredbi za naslednje proizvode:

a) jabolka,

[...]

c) kivi,

[...]

e) breskve in nektarine,

[...]“

- 17 Del A Priloge I k tej izvedbeni uredbi je naslovljen „Splošni tržni standard“ in vsebuje oddelke, ki se nanašajo na „[m]inimalne zahteve“, „[m]inimalne zahteve glede zrelosti“, „[d]ovoljeno odstopanje“ in „[o]značevanje“.

- 18 Del B te priloge, naslovljen „Posebni tržni standardi“, vsebuje del 1, naslovljen „Tržni standard za jabolka“, katerega točka III, naslovljena „Določbe glede velikosti“, določa:

„Velikost se določi z največjim premerom ekvatorialnega dela ali z maso plodu.

[...]

Da se zagotovi izenačenost po velikosti, sme biti razlika v velikosti plodov v isti enoti pakiranja največ:

a) za plodove, katerih velikost se določi s premerom:

- 5 mm za razred ‚ekstra‘ in za plodove iz razredov I in II, ki so pakirani v vrstah in vložkih. Za jabolka sort Bramley’s Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) in Horneburger pa je lahko razlika v premeru največjega in najmanjšega plodu do 10 mm ter
- 10 mm za plodove iz razreda I, ki so pakirani v prodajni embalaži ali v razsutem stanju v enoti pakiranja. Za jabolka sort Bramley’s Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) in Horneburger pa je lahko razlika v premeru največjega in najmanjšega plodu do 20 mm, ali

b) za plodove, katerih velikost se določi z maso:

- za razred ‚ekstra‘ in za jabolka iz razredov I in II, ki so pakirana v vrstah in vložkih:

Razpon (g)	Razlika v masi (g)
70-90	15 g
91-135	20 g
136-200	30 g
201-300	40 g
> 300	50 g

- za plodove iz razreda I, ki so pakirani v prodajni embalaži ali v razsutem stanju v enoti pakiranja:

Razpon (g)	Izenačenost (g)
70-135	35
136-300	70
> 300	100

Za plodove iz razreda II, ki so pakirani v prodajni embalaži ali v razsutem stanju v enoti pakiranja, ni določena zahteva glede izenačenosti po velikosti.

Sorte miniaturnih jabolk, ki so označene z ‚M‘ v dodatku k temu standardu, so izvzete iz določb o velikosti. Navedene miniaturne sorte morajo imeti vrednost brix[, izračunano v skladu s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) za izvajanje objektivnih testov,] 12°.“

- 19 Del B navedene priloge vsebuje tudi del 3, naslovljen „Tržni standard za kivi“, katerega točka II(B), naslovljena „Minimalne zahteve glede zrelosti“, določa:

„Kivi mora biti dovolj razvit in zrel.

Za izpolnitev te zahteve morajo plodovi in embalaža doseči stopnjo zrelosti najmanj 6,2° brix[, izračunano v skladu s smernicami OECD za izvajanje objektivnih testov,] ali povprečno vsebnost 15 % suhe snovi, čemur mora slediti 9,5° brix[, izračunana v skladu s smernicami OECD za izvajanje objektivnih testov,] pri vstopu v distribucijsko verigo.“

- 20 Ta del B vsebuje tudi del 5, naslovljen „Tržni standard za breskve in nektarine“, katerega točka III, naslovljena „Določbe glede velikosti“, določa:

„[...] Najmanjša velikost je:

- 56 mm ali 85 g v razredu ‚ekstra‘,
- 51 mm ali 65 g v razredih I in II.

Sadje, manjše od 56 mm oziroma 85 g, se ne trži v obdobju od 1. julija do 31. oktobra (na severni polobli) in od 1. januarja do 30. aprila (na južni polobli).

[...]“

Mednarodno pravo

- 21 UN/ECE je bila ustanovljena leta 1947 z Resolucijo 36 (IV) Ekonomsko-socialnega sveta (ZN) (ECOSOC) z dne 28. marca 1947. Zdaj združuje 56 držav Evrope (vključno z vsemi državami članicami Evropske unije), Skupnosti neodvisnih držav in Severne Amerike. Ker Unija ni članica Združenih narodov, tudi ni članica UN/ECE. Vendar pa v okviru UN/ECE sodeluje kot opazovalka.
- 22 V okviru UN/ECE deluje delovna skupina za standarde kakovosti kmetijskih proizvodov, ki je sprejela standard UN/ECE FFV-15 o trženju in nadzoru tržne kakovosti kumar. Ta standard v različici, ki izhaja iz njegove izdaje iz leta 2017, ki se uporablja za spore o glavni stvari, v točki III, naslovljeni „Določbe glede velikosti“, določa:

„Velikost se določi glede na maso ali povezavo premera in dolžine.

Za kategoriji ‚ekstra‘ in I je obvezna izenačenost po velikosti.

Za zagotovitev izenačenosti po velikosti za proizvode iste enote embalaže je treba uporabiti eno od naslednjih dveh možnosti:

- (a) Določitev velikosti z maso

Razpon mase ne presega:

- 150 g, če najmanjši plod tehta najmanj 400 g;
- 100 g, če najmanjši plod tehta med 180 in 400 g;
- kumare, ki tehtajo manj kot 180 g, morajo imeti razumno homogeno maso.

- (b) Določitev velikosti po dolžini in premeru

Razpon dolžine ne sme presegati 5 cm, kumare pa morajo imeti razumno homogen premer.“

Francosko pravo

- 23 Člen L. 632-2-1, drugi odstavek, Code rural et de la pêche maritime (zakonik o kmetijstvu in morskem ribištvu) določa:

„[Medpanožne organizacije] lahko v okviru medpanožnih sporazumov opredelijo standardne pogodbe, za katere lahko od upravnega organa zahtevajo, da se razširijo, pri čemer te vključujejo redakcijske vzorce [...], ter določila o ukrepih za uravnavanje količin, da se ponudba prilagodi povpraševanju. [...]"

- 24 Člen L. 632-3 tega zakonika določa:

„Pristojni upravni organ lahko sporazume, sklenjene v okviru priznane medpanožne organizacije, za določen čas, v celoti ali deloma, razširi, kadar določajo skupne ukrepe ali se nanašajo na skupni interes in če so v skladu s splošnim interesom ter združljivi z zakonodajo Evropske unije.“

- 25 Člen L. 632-4 navedenega zakonika določa:

„[...]"

Razširitev sporazumov[, sklenjenih v okviru priznane medpanožne organizacije,] je pogojena tudi s spoštovanjem pogojev, določenih v pravu Evropske unije, ki se uporablja za te sporazume.

[...]"

Če se sprejme odločitev o razširitvi, so tako predvideni ukrepi obvezni za vse člane panog, ki sestavljajo to medpanožno organizacijo.

[...]"

Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-501/22

- 26 Združenje Interfel je kmetijska medpanožna organizacija, priznana na podlagi člena L. 632-1 zakonika o kmetijstvu in morskem ribištvu. Združenje Interfel je 10. junija 2020 sklenilo medpanožni sporazum z naslovom „Breskve in nektarine - velikost“ v zvezi s tržnimi leti 2021–2023 (v nadaljevanju: sporazum o breskvah in nektarinah), ki med drugim določa prepoved trženja breskev ali nektarin male velikosti (kalibra D) v celotnem zadevnem tržnem obdobju. To združenje je od ministra zahtevalo, naj ta medpanožni sporazum razširi na druge gospodarske subjekte, to zahtevo pa je utemeljilo s skrbjo za zagotavljanje kakovosti sadja, prodanega potrošnikom.
- 27 Minister je z odločbo z dne 7. septembra 2020 to zahtevo zavrnil. Združenje Interfel je pri Conseil d'État (državni svet, Francija) vložilo tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe.

- 28 Conseil d'État (državni svet) navaja, da sporazum o breskvah in nektarinah določa, da za breskve in nektarine, pridelane v Franciji, ki so namenjene trženju na francoskem trgu in izvozu, na vseh stopnjah trženja in v celotnem zadevnem tržnem letu velja minimalna velikost 56 mm ali minimalna masa 85 g. Take zahteve pa naj bi bile strožje od določb točke III dela 5 dela B Priloge I k Izvedbeni uredbi št. 543/2011.
- 29 Conseil d'État (državni svet) dodaja, da je združenje Interfel med drugim navedlo tožbeni razlog, ki se je nanašal na to, da minister ni mogel zakonito zavrnilo razširitve sporazuma o breskvah in nektarinah na druge gospodarske subjekte. Conseil d'État (državni svet) meni, da je treba za preučitev tega tožbenega razloga odgovoriti na vprašanje, ali je treba člen 164(4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da dovoljuje, da se medpanožni sporazumi, ki določajo strožja pravila od tistih, ki so določena z ureditvijo Unije, razširijo na druge gospodarske subjekte, in sicer ne le v zvezi s „pravili glede proizvodnje“ v smislu točke (b) tega odstavka 4, ampak tudi v zvezi z vsemi pravili, ki se nanašajo na enega ali več namenov iz točk (a) in od (c) do (n) navedenega odstavka 4 ter zlasti na vprašanje, ali ta določba dovoljuje, da se v obliki medpanožnega sporazuma sprejmejo pravila za trženje sadja ali zelenjave iz določene kategorije, ki so strožja od pravil iz ureditve Unije, in da se ta pravila razširijo na vse gospodarske subjekte.
- 30 V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali je treba člen 164 Uredbe [št. 1308/2013] razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki jih določa ureditev Unije, ne samo na področju ‚pravil glede proizvodnje‘, navedenih v točki (b) [odstavka 4] tega člena, ampak tudi na vseh področjih, navedenih v točkah (a) in od (c) do (n) [tega odstavka 4], v zvezi s katerimi določa, da se lahko zahteva razširitev medpanožnega sporazuma, ter zlasti ali ta člen dovoljuje – medtem ko ureditev Unije določa pravila trženja za določeno kategorijo sadja ali zelenjave – sprejetje bolj omejujočih pravil v obliki medpanožnega sporazuma in njihovo razširitev na vse gospodarske subjekte?“

Zadeva C-502/22

- 31 Združenje Interfel je 10. junija 2020 sklenilo medpanožni sporazum z naslovom „Kumare dolgega ali nizozemskega tipa“ za tržna leta 2021–2023 (v nadaljevanju: sporazum o kumarah). To združenje je od ministra zahtevalo, naj ta medpanožni sporazum razširi na druge gospodarske subjekte, to zahtevo pa je utemeljilo s skrbjo za zagotavljanje kakovosti kumar, prodanih potrošnikom.
- 32 Minister je z odločbo z dne 7. septembra 2020 to zahtevo zavrnil. Združenje Interfel je pri Conseil d'État (državni svet) vložilo tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe.
- 33 Conseil d'État (državni svet) navaja, da sporazum o kumarah določa, da se velikost kumar, ki se pridelujejo v celinski Franciji in prodajajo v razredu „ekstra“ ali I, določi izključno z maso, brez kakršne koli velikostne lestvice, ki povezuje premer in dolžino, da je njihova najmanjša masa 250 gramov in da je enotna velikost obvezna za kumare v razredu „ekstra“ ali I, pri čemer mora ista enota pakiranja vsebovati samo proizvode, ki ustrezajo istemu razredu opredeljene velikostne lestvice. Po mnenju Conseil d'État (državni svet) so take zahteve strožje od tistih, ki izhajajo po eni strani iz splošnega tržnega standarda v smislu člena 3(1) Uredbe št. 543/2011, v katerem ni omenjeno nobeno pravilo glede razvrščanja proizvodov v velikostne razrede, in po drugi strani iz standarda UN/ECE FFV-15 glede certificiranja, trženja in nadzora tržne kakovosti kumar.

- 34 Conseil d'État (državni svet) dodaja, da je združenje Interfel med drugim navedlo tožbeni razlog, ki se je nanašal na to, da minister ni mogel zakonito zavrnilo razširitve sporazuma o kumarah na druge gospodarske subjekte. Conseil d'État (državni svet) meni, da je treba za preučitev tega tožbenega razloga odgovoriti na vprašanje, ali je treba člen 164(4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da po eni strani dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki so določena z ureditvijo Unije, na druge gospodarske subjekte, in sicer ne le v zvezi s „pravili glede proizvodnje“ v smislu točke (b) tega odstavka 4, ampak tudi v zvezi z vsemi pravili, ki se nanašajo na enega ali več namenov iz točk (a) in od (c) do (n) navedenega odstavka 4, in da po drugi strani - ob tem, da ni posebnih pravil za določeno kategorijo sadja ali zelenjave v pravu Unije - dovoljuje, da se taki sporazumi, ki določajo strožja pravila od tistih, ki jih določajo veljavni standardi, ki jih je sprejela UN/ECE, razširijo na druge gospodarske subjekte.
- 35 V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 164 Uredbe (EU) št. 1308/2013 z dne 17. decembra 2013 razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki jih določa ureditev Unije, ne samo na področju ‚pravil glede proizvodnje‘, navedenih v točki (b) [odstavka 4] tega člena, ampak tudi na vseh področjih, navedenih v točkah (a) in od (c) do (n) [tega odstavka 4], v zvezi s katerimi določa, da se lahko zahteva razširitev medpanožnega sporazuma?
  2. Ali je treba člen 164 Uredbe (EU) št. 1308/2013 ob tem, da ni posebnih pravil Unije za določeno kategorijo sadja ali zelenjave, razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od veljavnih standardov, ki jih je sprejela [UN/ECE], na katere napotuje pravo [Unije]?“

Zadeva C-503/22

- 36 Združenje Interfel je 10. junija 2020 sklenilo medpanožni sporazum z naslovom „Jabolka – velikost glede na maso“, ki se je nanašal na tržna leta 2021–2023 (v nadaljevanju: sporazum o jabolkih). To združenje je od ministra zahtevalo, naj ta medpanožni sporazum razširi na druge gospodarske subjekte, to zahtevo pa je utemeljilo s skrbjo za zagotavljanje kakovosti sadja, prodanega potrošnikom.
- 37 Minister je z odločbo z dne 20. novembra 2020 to zahtevo zavrnil. Conseil d'État (državni svet) navaja, da je treba to odločbo z dne 20. novembra 2020 šteti za odločbo o preklicu odločbe o ugoditvi zahtevi združenja Interfel za razširitev, za katero se na podlagi člena L. 632-4 zakonika o kmetijstvu in morskem ribištvu šteje, da je bila izdana, ker izrecna odločba o navedeni zahtevi za razširitev ni bila sprejeta po izteku roka za preučitev, ki je bil podaljšan do 7. novembra 2020. Združenje Interfel je pri Conseil d'État (državni svet) vložilo tožbo za razglasitev ničnosti navedene odločbe z dne 20. novembra 2020.
- 38 Conseil d'État (državni svet) navaja, da sporazum o jabolkih po eni strani določa izključno določanje velikosti glede na maso, s čimer izključuje določanje velikosti glede na premer, ki je predvideno v točki III, del 1, del B, Priloge I k Izvedbeni uredbi (EU) št. 543/2011, in po drugi strani določa, da morajo jabolka, uvrščena v razred I in II, ki so pakirana v vrstah in vložkih v isti enoti pakiranja, ustrezati enemu od štirinajstih razponov velikosti, ki jih določa, in da morajo

jabolka razreda I, ki so pakirana v razsutem stanju v isti embalaži, ustrezati osmim razponom velikosti, omenjenim v navedenem sporazumu, pri čemer so ti razponi določeni podrobneje kot razponi, določeni v točki II, del 1, del B, Priloge I k Izvedbeni uredbi (EU) št. 543/2011.

- 39 Conseil d'État (državni svet) dodaja, da je združenje Interfel med drugim navedlo tožbeni razlog, ki se je nanašal na to, da minister ni mogel zakonito preklicati svoje odločbe o ugoditvi zahtevi za razširitev sporazuma o jabolkih na druge gospodarske subjekte. Conseil d'État (državni svet) meni, da je treba za preučitev tega tožbenega razloga odgovoriti na vprašanje, ali je treba člen 164(4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki so določena z ureditvijo Unije, na druge gospodarske subjekte, in sicer ne le v zvezi s „pravili glede proizvodnje“ v smislu točke (b) tega odstavka 4, ampak tudi v zvezi z vsemi pravili, ki se nanašajo na enega ali več namenov iz točk (a) in od (c) do (n) navedenega odstavka 4. Če bi se odgovor na to vprašanje razlikoval glede na to, ali gre za „pravila trženja“ v smislu točke (d) tega odstavka 4 ali za „minimalne standarde za pakiranje in predstavitev“ v smislu točke (k) tega odstavka, želi Conseil d'État (državni svet) izvedeti, ali določitev razponov velikosti, namenjenih zagotavljanju homogenosti proizvodov v isti enoti pakiranja, spada pod ta pravila ali te standarde.
- 40 V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člen 164 Uredbe [št. 1308/2013] razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki jih določa ureditev Unije, ne samo na področju ‚pravil glede proizvodnje‘, navedenih v točki (b) [odstavka 4] tega člena, ampak tudi na vseh področjih, navedenih v točkah (a) in od (c) do (n) [tega odstavka 4], v zvezi s katerimi določa, da se lahko zahteva razširitev medpanožnega sporazuma, in zlasti ali dovoljuje, medtem ko ureditev Unije določa pravila trženja in pakiranja za določeno kategorijo sadja ali zelenjave, sprejetje bolj omejujočih pravil z medpanožnim sporazumom in njihovo razširitev na vse gospodarske subjekte?
2. Če bi se odgovor na prejšnje vprašanje razlikoval glede na to, ali gre za ‚pravila trženja‘, navedena v točki (c) [odstavka 4] tega člena, ali ‚minimalne standarde za pakiranje in predstavitev‘, navedene v točki (k) [tega odstavka 4], ali določitev razponov velikosti, namenjenih zagotavljanju homogenosti proizvodov v isti enoti pakiranja, spada pod pravila trženja ali standarde za pakiranje?“

Zadeva C-504/22

- 41 Združenje Interfel je 10. junija 2020 sklenilo medpanožni sporazum z naslovom „Kivi hayward – datum obiranja in trženja – zrelost“ za tržna leta 2021–2023 (v nadaljnjem besedilu: sporazum o kivijih). To združenje je od ministra zahtevalo, naj ta medpanožni sporazum razširi na druge gospodarske subjekte, to zahtevo pa je utemeljilo s skrbjo za zagotavljanje kakovosti sadja, prodanega potrošnikom.
- 42 Minister je z odločbo z dne 22. oktobra 2020 to zahtevo zavrnil. Združenje Interfel je pri Conseil d'État (državni svet) vložilo tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe.

- 43 Conseil d'État (državni svet) navaja, da sporazum o kivijih določa, da se kivi kultivarjev *actinidia deliciosa* sorte hayward, pridelan v Franciji, v Franciji ne sme obirati pred 10. oktobrom in tržiti pred 6. novembrom. Take zahteve naj bi bile strožje od določb iz točke II(B) dela 3 dela B Priloge I k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, ki naj poleg minimalnih zahtev glede zrelosti ne bi določale nobenega pogoja v zvezi z datumi obiranja in trženja.
- 44 Conseil d'État (državni svet) dodaja, da je združenje Interfel med drugim navedlo tožbeni razlog, ki se je nanašal na to, da minister ni mogel zakonito zavrniti razširitve sporazuma o kivijih na druge gospodarske subjekte. Conseil d'État (državni svet) meni, da je treba za preučitev tega tožbenega razloga odgovoriti na vprašanje, prvič, ali je treba člen 164(4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki so določena z ureditvijo Unije, na druge gospodarske subjekte, in sicer ne le v zvezi s „pravili glede proizvodnje“ v smislu točke (b) tega odstavka 4, ampak tudi v zvezi z vsemi pravili, ki se nanašajo na enega ali več namenov iz točk (a) in od (c) do (n) navedenega odstavka 4, in drugič, ali določitev datumov obiranja in datumov trženja spada na področje uporabe pravil, ki se lahko določijo z medpanožnim sporazumom in razširijo v skladu s členom 164 Uredbe št. 1308/2013, ter če je odgovor pritrdilen, ali določitev takih datumov spada na področje uporabe „pravil glede proizvodnje“ v smislu točke (b) istega odstavka 4 ali, kot je prej določala Priloga XVIa k Uredbi št. 1234/2007, na področje uporabe „pravil o trženju“.
- 45 V teh okoliščinah je Conseil d'État (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 164 Uredbe (EU) št. 1308/2013 z dne 17. decembra 2013 razlagati tako, da dovoljuje razširitev medpanožnih sporazumov, ki določajo strožja pravila od tistih, ki jih določa ureditev Unije, ne samo na področju ‚pravil glede proizvodnje‘, navedenih v točki (b) [odstavka 4] tega člena, ampak tudi na vseh področjih, navedenih v točkah (a) in od (c) do (n) [tega odstavka 4], v zvezi s katerimi določa, da se lahko zahteva razširitev medpanožnega sporazuma?
  2. Ali določitev datumov obiranja na eni strani in datumov trženja na drugi strani spada pod pravila, ki se lahko določijo z medpanožnim sporazumom in razširijo na podlagi člena 164 Uredbe (EU) št. 1308/2013, in če je tako, ali določitev takih datumov obiranja in trženja spada pod ‚pravila glede proizvodnje‘ iz točke (b) [odstavka 4] tega člena ali, kot je bilo prej določeno v Prilogi XVIa k Uredbi [št. 1234/2007], pod ‚pravila trženja‘, ki so zdaj navedena v točki (d) [tega dostavka 4]?“
- 46 S sklepom predsednika Sodišča z dne 9. septembra 2022 so bile zadeve od C-501/22 do C-504/22 združene za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Drugo vprašanje v zadevi C-504/22

- 47 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v zadevi C-504/22, ki ga je treba obravnavati najprej, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 164 Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da določitev datumov obiranja ali datumov trženja kmetijskega proizvoda – s sporazumom, sklepom ali usklajenim

ravnanjem, sprejetimi v okviru priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije – spada na področje uporabe tega člena.

- 48 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da so bili v skladu s točko 3(a) Priloge XVIa k Uredbi št. 1234/2007 datumi, določeni za začetek spravila pridelkov in časovni raspored trženja, kot pravila trženja navedeni v okviru izčrpnega seznama pravil, ki jih je bilo mogoče razširiti na proizvajalce, ki niso člani medpanožne organizacije, na podlagi členov 125f in 125l te uredbe. Ti člani v skladu s členom 230 Uredbe št. 1308/2013 ustrezajo členu 164 te uredbe.
- 49 Poleg tega je bila z odstavkom 1 tega člena 230 razveljavljena Priloga XVIa k Uredbi št. 1234/2007. Člen 164 Uredbe št. 1308/2013 v odstavku 4 določa, da so pravila, za katera se lahko zahteva razširitev na druge izvajalce, povezana z enim od namenov iz tega odstavka, med katerimi je trženje. Vendar zadnjenavedena uredba ne vsebuje določbe, podobne točki 3 navedene priloge, ki bi vsebovala izčrpen seznam tržnih pravil, ki se lahko razširijo na druge gospodarske subjekte. V teh okoliščinah je treba šteti, da se Uredba št. 1308/2013 nanaša na „trženje“ v širokem pomenu.
- 50 Iz tega izhaja, da zakonodajalec Unije s tem, da v Uredbi št. 1308/2013 ni navedel izčrpnega seznama pravil trženja, ki se lahko razširijo na gospodarske subjekte, ki niso člani, v zvezi s tem nikakor ni nameraval omejiti obsega člena 164 te uredbe v primerjavi z obsegom ustreznih določb Uredbe št. 1234/2007, ki so bile s prvonavedeno uredbo razveljavljene.
- 51 Zato je treba na drugo vprašanje v zadevi C-504/22 odgovoriti, da je treba člen 164 Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da določitev datumov obiranja ali datumov trženja kmetijskega proizvoda – s sporazumom, sklepom ali usklajenim ravnanjem, sprejetimi v okviru priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije – spada na področje uporabe tega člena.

Vprašanja v zadevah C-501/22 in C-502/22 ter prvi vprašanji v zadevah C-503/22 in C-504/22

- 52 Predložitveno sodišče z vprašanjem v zadevi C-501/22, vprašanjema v zadevi C-502/22 ter prvima vprašanjema v zadevah C-503/22 in C-504/22, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 164(1) in (4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da lahko država članica na zahtevo priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije, ki delujejo na enem ali več določenih gospodarskih območjih te države članice in ki veljajo za reprezentativne za proizvodnjo, trgovino ali predelavo določenega proizvoda, določi, da so nekateri sporazumi, nekateri sklepi ali nekatera usklajena ravnanja, sprejeti v okviru te organizacije proizvajalcev, tega združenja organizacij proizvajalcev ali te medpanožne organizacije, obvezni za druge gospodarske subjekte, ki delujejo na teh gospodarskih območjih in niso člani navedene organizacije proizvajalcev, navedenega združenja organizacij proizvajalcev ali navedene medpanožne organizacije, če so pravila, določena v teh sporazumih, teh sklepih ali teh usklajenih ravnanjih, ki se nanašajo na enega ali več namenov, naštetih v odstavku 4(a) in od (c) do (n) tega člena, strožja od pravil, določenih s predpisi Unije ali standardi, ki jih je sprejela UN/ECE.

- 53 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njen kontekst in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (sodba z dne 28. oktobra 2022, *Generalstaatsanwaltschaft München (Izročitev in ne bis in idem)*, C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, točka 67 in navedena sodna praksa).
- 54 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi, da če je določbo prava Unije mogoče razlagati na več načinov, je treba dati prednost razlagi, ki lahko ohrani njen polni učinek (sodba z dne 7. marca 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 55 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da čeprav se - drugače kot besedilo člena 164(4)(b) Uredbe št. 1308/2013 - besedilo člena 164(4)(a) in od (c) do (n) te uredbe ne nanaša na pravila, ki so „strožja od veljavnih nacionalnih pravil ali pravil Unije“, pa to zadnjenavedeno besedilo izrecno ne izključuje možnosti, da se na druge gospodarske subjekte razširijo pravila, strožja od veljavnih nacionalnih pravil ali pravil Unije.
- 56 Glede konteksta, v katerega je umeščen člen 164(1) in (4) Uredbe št. 1308/2013, je treba ugotoviti, da je ta člen 164, ki je del oddelka 3 poglavja III te uredbe, naslovljenega „Razširitev pravil in obveznih prispevkov“, podlaga, ki omogoča razširitev nekaterih pravil, ki jih sprejme priznana organizacija proizvajalcev, priznano združenje organizacij proizvajalcev ali priznana medpanožna organizacija, na gospodarske subjekte, ki niso člani zadevne organizacije. Tako možnost razširitve je treba razumeti ob upoštevanju člena 74 te uredbe, v skladu s katerim se proizvodi, za katere so bili določeni tržni standardi po sektorjih ali proizvodih v Uniji, lahko tržijo le, če so v skladu s temi standardi.
- 57 Iz tega člena 74 tako izhaja, da mora vsak gospodarski subjekt, ne glede na to, ali je član priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije, spoštovati pravila iz navedenih standardov, da bi lahko tržil svoje proizvode.
- 58 Zato bi bil določbam člena 164(4)(a) in od (c) do (n) Uredbe št. 1308/2013 odvzet polni učinek, če država članica ne bi mogla določiti, da so pravila, ki so določena s sporazumom, kot je ta iz odstavka 1 tega člena, in ki presegajo pravila, ki so že določena na podlagi tržnih standardov, ki se uporabljajo na podlagi predpisov Unije, obvezna.
- 59 Taka razlaga je poleg tega v skladu s cilji, navedenimi v uvodnih izjavah 132 in 134 Uredbe št. 1308/2013. Kot je navedeno v prvi izmed teh uvodnih izjav, imajo medsektorske organizacije lahko pomembno vlogo pri omogočanju dialoga med udeleženci v dobavni verigi ter pri spodbujanju najboljših praks in preglednosti trga. Iz drugonavedene uvodne izjave pa izhaja, da je zakonodajalec Unije ocenil, da so se obstoječe določbe v različnih sektorjih, ki krepijo vpliv organizacij proizvajalcev, njihovih združenj in medpanožnih organizacij, tako da državam članicam pod nekaterimi pogoji omogočajo razširitev nekaterih pravil takšnih organizacij na izvajalce nečlane, izkazale za učinkovite ter bi jih bilo treba uskladiti, racionalizirati in razširiti na vse sektorje.
- 60 V zvezi s tem je treba poudariti, da v skladu s členom 164(1) Uredbe št. 1308/2013 taka razširitev ni obvezna, temveč je zgolj možnost za zadevno državo članico, ki suvereno presodi smotrnost te razširitve.

- 61 V zvezi z izvajanjem te možnosti in za zagotovitev, da tako izvajanje prispeva k uresničevanju ciljev, navedenih v točki 59 te sodbe, pa člen 164(4) Uredbe št. 1308/2013 določa, da je razširitev takih pravil na gospodarske subjekte, ki niso člani organizacije ali združenja, v okviru katerega so bila ta pravila sprejeta, izključena, če ta pravila škodijo tem gospodarskim subjektom, če imajo učinke, naštetih v členu 210(4) te uredbe, ali če so v nasprotju z veljavno zakonodajo Unije ali nacionalno ureditvijo.
- 62 Poleg tega je treba v zvezi s standardi, ki jih je sprejela UN/ECE, ugotoviti, da člen 3(1) Uredbe št. 543/2011 v povezavi s členom 76 Uredbe št. 1308/2013 določa, da so zahteve iz zadnjenevedene določbe splošni tržni standard, pri čemer morata biti sadje in zelenjava, za katera ne velja poseben tržni standard, v skladu s tem standardom, ob tem pa določa, da če imetnik lahko dokaže, da so proizvodi v skladu z enim od standardov UN/ECE, se šteje, da so v skladu s splošnim tržnim standardom. Iz tega sledi, da ugotovitve, navedene v točkah od 55 do 61 te sodbe, *mutatis mutandis* veljajo za standarde, ki jih je sprejela UN/ECE.
- 63 Glede na vse zgornje preudarke je treba na vprašanje v zadevi C-501/22, vprašanji v zadevi C-502/22 ter na prvi vprašanji v zadevah C-503/22 in C-504/22 odgovoriti, da je treba člen 164(1) in (4) Uredbe št. 1308/2013 razlagati tako, da lahko država članica na zahtevo priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije, ki delujejo na enem ali več določenih gospodarskih območjih te države članice in ki veljajo za reprezentativne za proizvodnjo, trgovino ali predelavo določenega proizvoda, določi, da so nekateri sporazumi, nekateri sklepi ali nekatera usklajena ravnanja, sprejeti v okviru te organizacije proizvajalcev, tega združenja organizacij proizvajalcev ali te medpanožne organizacije, obvezni za druge gospodarske subjekte, ki delujejo na teh gospodarskih območjih in niso člani navedene organizacije proizvajalcev, navedenega združenja organizacij proizvajalcev ali navedene medpanožne organizacije, če so pravila, določena v teh sporazumih, teh sklepih ali teh usklajenih ravnanjih, ki se nanašajo na enega ali več namenov, naštetih v odstavku 4(a) in od (c) do (n) tega člena, strožja od pravil, določenih s predpisi Unije ali standardi, ki jih je sprejela UN/ECE.

Drugo vprašanje v zadevi C-503/22

- 64 Drugo vprašanje v zadevi C-503/22 je bilo postavljeno le za primer, če bi bil odgovor na prvo vprašanje v tej zadevi drugačen glede na to, ali gre za „pravila trženja“ v smislu člena 164(4)(c) Uredbe št. 1308/2013 ali za „minimalne standarde za pakiranje in predstavitev“ v smislu člena 164(4)(k) te uredbe.
- 65 Ker v obravnavanem primeru ni tako, na to drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 66 Ker je ta postopek za stranki v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Člen 164 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007

je treba razlagati tako, da

določitev datumov obiranja ali datumov trženja kmetijskega proizvoda – s sporazumom, sklepom ali usklajenim ravnanjem, sprejetimi v okviru priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije – spada na področje uporabe tega člena.

2. Člen 164(1) in (4) Uredbe št. 1308/2013

je treba razlagati tako, da

lahko država članica na zahtevo priznane organizacije proizvajalcev, priznanega združenja organizacij proizvajalcev ali priznane medpanožne organizacije, ki delujejo na enem ali več določenih gospodarskih območjih te države članice in ki veljajo za reprezentativne za proizvodnjo, trgovino ali predelavo določenega proizvoda, določi, da so nekateri sporazumi, nekateri sklepi ali nekatera usklajena ravnanja, sprejeti v okviru te organizacije proizvajalcev, tega združenja organizacij proizvajalcev ali te medpanožne organizacije, obvezni za druge gospodarske subjekte, ki delujejo na teh gospodarskih območjih in niso člani navedene organizacije proizvajalcev, navedenega združenja organizacij proizvajalcev ali navedene medpanožne organizacije, če so pravila, določena v teh sporazumih, teh sklepih ali teh usklajenih ravnanjih, ki se nanašajo na enega ali več namenov, naštetih v odstavku 4(a) in od (c) do (n) tega člena, strožja od pravil, določenih s predpisi Evropske unije ali standardi, ki jih je sprejela Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UN/ECE).

Podpisi